

I WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415) do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy m.in. badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Poprzez *monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych* należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym.

Obowiązek prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu zapewnienie bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy.

Odbiorcami raportów z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są przede wszystkim: administracja samorządowa i rządowa, szkoły ponadgimnazjalne, władze oświatowe oraz inne instytucje zainteresowane określeniem kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy.

Zgodnie z „Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” przygotowanymi, w 2003 r., przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej) monitoring zawodów jest prowadzony na trzech poziomach terytorialnych: powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Raport wojewódzki, sporządzany w odstępach półrocznych, stanowi syntezę raportów powiatowych z województwa kujawsko-pomorskiego. Badanie półroczne ma charakter diagnostyczny, gdyż obejmuje analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu danego roku. Raporty roczne powinny składać się z dwóch części: diagnostycznej (analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych za miniony rok kalendarzowy) oraz części prognostycznej (zawierającej roczną prognozę zawodów deficytowych i nadwyżkowych).

Decyzją Departamentu Rynku Pracy raport roczny za 2008 r. został podzielony na dwie, sporządzane oddzielnie, części. Niniejsza publikacja stanowi część prognostyczną raportu z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2008 r. Podstawą do opracowania tej części raportu są dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) odnośnie badania popytu na pracę i bezrobotnych absolwentów szkół wyższych oraz dane z aplikacji Monitoring Zawodów, do której zaimportowane zostały dane z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) odnośnie absolwentów publicznych i niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem szkół artystycznych). Diagnostyczna część raportu dostępna jest na stronie internetowej WUP w Toruniu www.wup.torun.pl w zakładce *Publikacje*.

Informacje odnośnie osób bezrobotnych, absolwentów szkół ponadgimnazjalnych jak i wyniki badania popytu na pracę zostały przedstawione zgodnie z zawodami i specjalnościami określonymi w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb Rynku Pracy wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.). Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa klasyfikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji.

Powyższe kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w szersze grupy średnie, duże i wielkie. Obecnie struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich (1 – cyfrowy kod zawodów), 30 dużych (2 – cyfrowy kod zawodów), 116 średnich (3 – cyfrowy kod zawodów) oraz 392 grupy elementarne (4 – cyfrowy kod zawodów). Grupy elementarne zawierają 1.770 zawodów i specjalności (6 – cyfrowy kod zawodów). W niniejszym opracowaniu szczegółową analizą objęto grupy wielkie oraz konkretne zawody.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również strukturę bezrobotnych, pracujących, nowo utworzonych miejsc pracy oraz wolnych miejsc pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności, obowiązującej na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z 20 stycznia 2004 roku (Dz. U. Nr 165, poz. 1.727) w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)¹.

II BEZROBOTNI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM WEDŁUG ZAWODÓW I PRZYNALEŻNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY DO SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD)

W końcu 2008 r. województwo kujawsko-pomorskie pod względem największej liczby bezrobotnych zajmowało, podobnie jak przed rokiem, piąte miejsce w kraju. W dniu 31 grudnia 2008 r. w rejestrach bezrobotnych pozostawało **110.256 zarejestrowanych**. W porównaniu z analogicznym okresem roku wcześniejszego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 12.987 osób, to jest o 10,5% (w 2007 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 23,0%). W skali całego kraju, w 2008 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 15,6% (rok wcześniej 24,4%). Spadek liczby bezrobotnych dotyczył większości powiatów (21 z 23). Największy procentowy spadek liczby bezrobotnych zaobserwowano w powiatach: *rypińskim* (23,4%) oraz *Bydgoszczy* (21,1%). Natomiast wzrost liczby zarejestrowanych nastąpił w powiatach: *chełmińskim* (9,1%) i *radziejowskim* (2,4%).

W dniu 31 grudnia 2008 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych w naszym regionie:

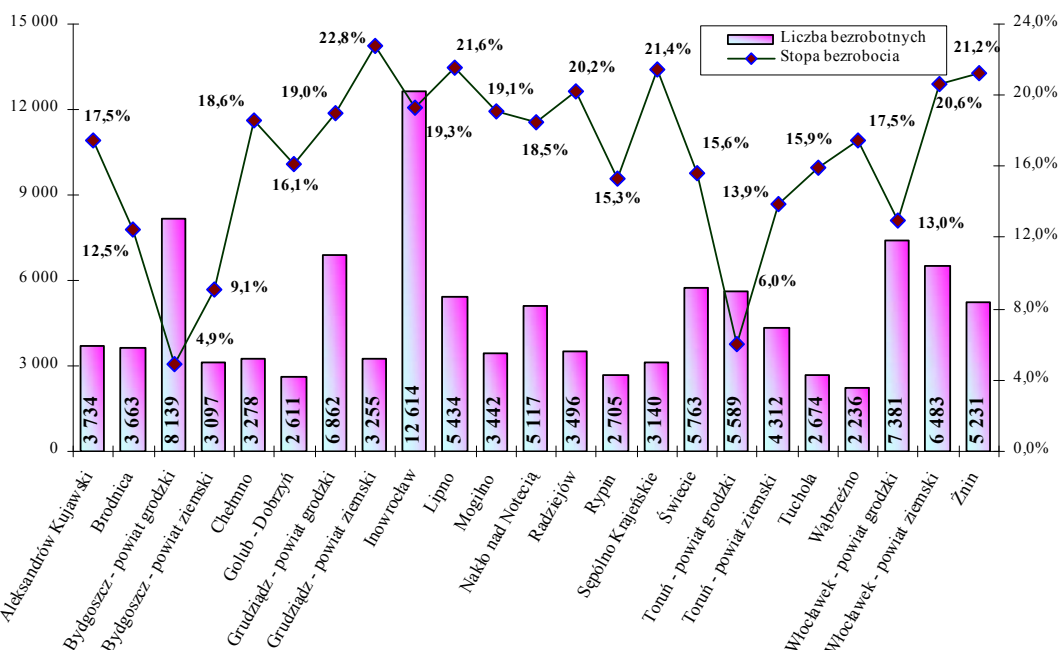
- większość stanowiły kobiety – 65.964 osób, 59,8% ogółu bezrobotnych (w ciągu roku udział ten zmniejszył się o 1,9 pkt. proc.),
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – 5.433 osoby, stanowiły 4,9% ogółu zarejestrowanych (rok wcześniej 3,7%),
- dominowały osoby poprzednio pracujące – 88.959 osób, 80,7% ogółu bezrobotnych, osoby bez stażu pracy w liczbie 21.297 zarejestrowanych stanowiły 19,3% ogółu (rok wcześniej udziały te wynosiły odpowiednio 79,9% i 20,1%),
- 34,4% osób poprzednio pracujących pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy (rok wcześniej udział ten był o 10,1 pkt. proc. wyższy).

W grudniu 2008 r. wojewódzka **stopa bezrobocia** (charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo) wynosiła **13,4%**, co pod względem najwyższej stopy bezrobocia lokowało nasz region na trzecim miejscu w kraju (ex aequo z województwem zachodniopomorskim). W ciągu roku wojewódzka stopa bezrobocia spadła o 1,5 pkt. proc. (w kraju spadek ten wyniósł 1,7 pkt. proc i w końcu 2008 r. krajowa stopa bezrobocia wynosiła 9,5%).

W województwie najwyższą stopę bezrobocia odnotowano dla powiatu *grudziądzkiego*, gdzie wskaźnik ten osiągnął wartość 22,8%. Porównywalny poziom bezrobocia utrzymuje się również w powiatach: *lipnowskim* – 21,6%, *sępoleńskim* – 21,4% i *żnińskim* – 21,2%. W naszym regionie stopa bezrobocia niższa od średniej krajowej utrzymuje się w: *Bydgoszczy* (4,9%), *Toruniu* (6,0%) oraz powiecie *bydgoskim* (9,1%).

¹Z dniem 1 stycznia 2008 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007). Rozporządzenie to pozwala jednak na stosowanie starej klasyfikacji z 2004 r. do końca 2009 r. Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” za rok 2008 r. sporządzany był zgodnie z klasyfikacją z 2004 r.

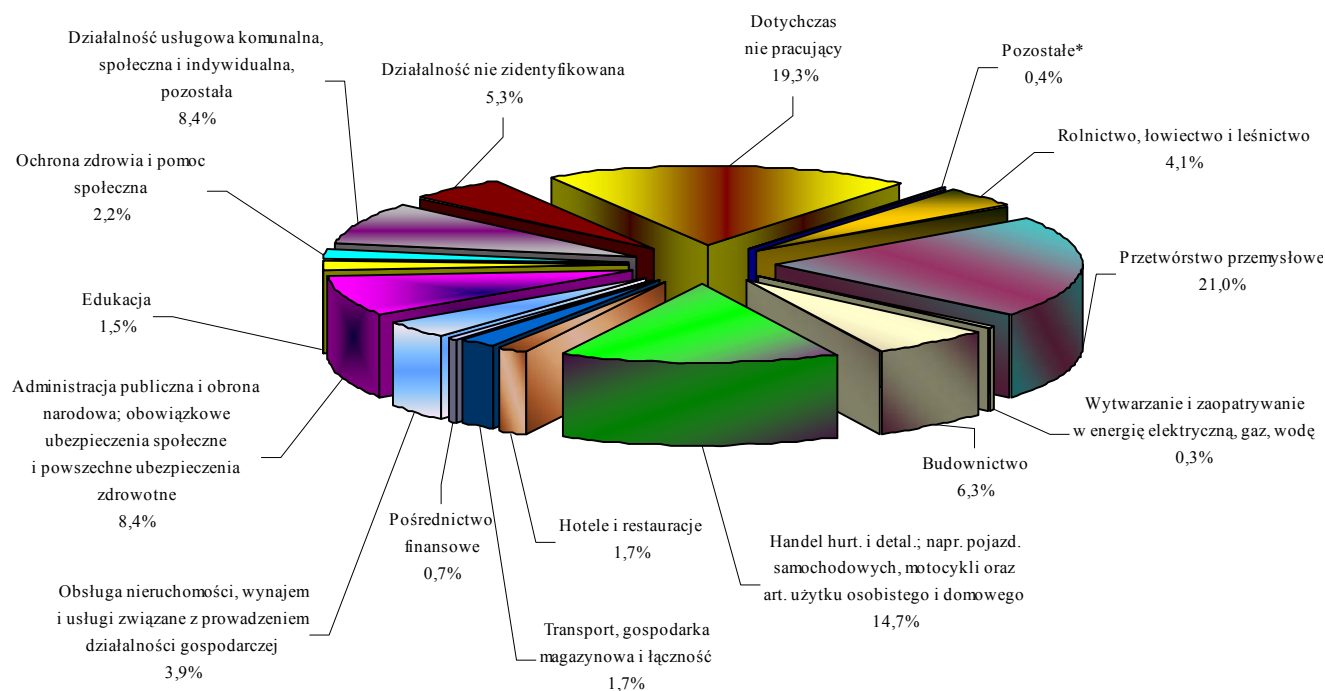
Wykres 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w grudniu 2008 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy oraz danych GUS odnośnie stopy bezrobocia.

Bezrobotni, według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy najczęściej pochodzili z sekcji **przetwórstwo przemysłowe** oraz sekcji **handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego**. Łącznie w tych sekcjach pozostawało zarejestrowanych 35,7% ogółu bezrobotnych sklasyfikowanych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.

Wykres 2. Bezrobotni według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD w województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2008 r.

*Do pozostałych sekcji PKD należą: górnictwo, rybactwo, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz organizacje i zespoły eksterytorialne.

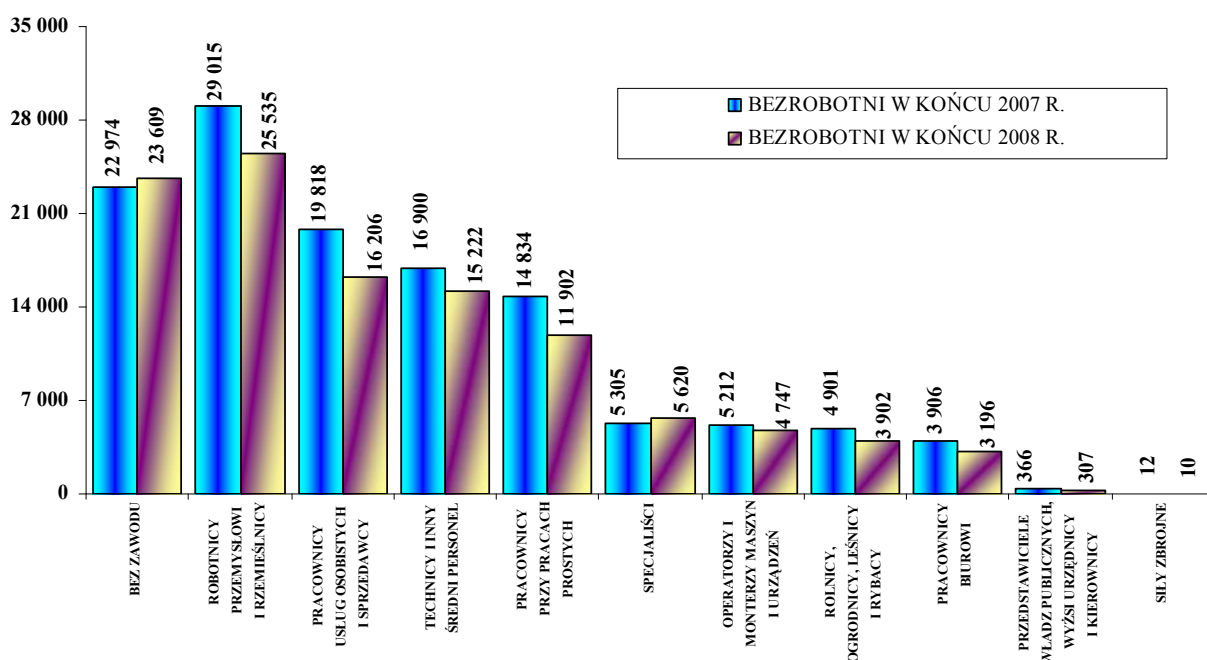
Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 2 – Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy, załącznik do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

Dane o bezrobotnych według zawodów opracowane zostały na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”. W statystyce rynku pracy bezrobotni poprzednio pracujący klasyfikowani są według zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy, a osoby dotychczas niepracujące zgodnie z zawodem wyuczonym (potwierdzonym świadectwem lub dyplomem kształcenia szkolnego bądź kursowego).

Oddzielną grupę stanowią osoby **bez zawodu**. Grupa ta obejmuje osoby spełniające jednocześnie dwa warunki: nie posiadają świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego i nie dysponują udokumentowaną ciągłością pracy (w okresie minimum 1 roku) w jednym zawodzie.

W końcu grudnia 2008 r. zdecydowana większość zarejestrowanych bezrobotnych posiadała zawód – **86.647 bezrobotnych (78,6% ogółu)**. Najczęściej były to osoby legitymujące się zawodami należącymi do następujących grup wielkich: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, technicy i inny średni personel oraz pracownicy przy pracach prostych.

Wykres 3. Bezrobotni w wielkich grupach zawodowych w województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2007 i 2008 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 – Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności, załącznik do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

W końcu 2008 r., w porównaniu do tego samego okresu roku wcześniejszego, w większości wielkich grup zawodowych można zaobserwować spadek liczby bezrobotnych. Wzrost liczby zarejestrowanych nastąpił jedynie w grupie **specjalistów** (o 315 osób tj. 5,9%). Spowodowało to wzrost udziału tej grupy w ogóle bezrobotnych – o 0,8 pkt. proc. (z 4,3% do 5,1%). W ciągu roku zwiększyła się także liczba bezrobotnych **bez zawodu** (o 635 osób tj. 2,8%). Wynikiem tego był wzrost udziału bezrobotnych bez zawodu w ogóle bezrobotnych o 2,8 pkt. proc. (z 18,6% do 21,4%).

Tabela 1. Najliczniejsze zawody wśród bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim według płci i poziomu wykształcenia – stan w dniu 31.12.2008 r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni			
		ogółem	kobiety	do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy
wykształcenie wyższe					
241102	Ekonomista	471	343	63	138
244104	Pedagog	430	384	123	52
247901	Specjalista administracji publicznej	349	262	75	53
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	276	186	46	46
224101	Pielęgniarka*	252	246	3	106
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	180	133	40	10
244204	Politolog	135	74	30	13
241990	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	134	97	13	35
222105	Inżynier rolnictwa	110	58	33	16
wykształcenie średnie					
341902	Asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista)	3 522	3 050	230	1 048
512201	Kucharz	2 370	2 060	53	787
311502	Technik mechanik	1 304	81	75	240
321208	Technik rolnik	1 215	829	39	364
419101	Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	1 199	1 069	20	491
341501	Handlowiec (zawód szkolny: Technik handlowiec)	830	698	81	178
514102	Fryzjer (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	823	801	43	294
512302	Kelner	720	656	13	283
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	719	590	104	142
512202	Kucharz małej gastronomii	680	462	155	68
413103	Magazynier	579	199	4	186
343101	Pracownik administracyjny (zawód szkolny: Technik administracji)	514	460	47	128
wykształcenie zasadnicze zawodowe i niższe					
522107	Sprzedawca	9 897	9 302	327	3 868
722204	Ślusarz	2 868	265	21	749
743304	Krawiec	2 603	2 567	21	847
914103	Robotnik gospodarczy	2 332	1 039	1	935
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1 746	1 260	1	817
712102	Murarz	1 606	17	11	474
913207	Sprzątaczką	1 600	1 574	1	808
743604	Szwaczka	1 567	1 549	3	620
931301	Robotnik budowlany	1 388	35	0	453
613101	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej (zawód szkolny: Rolnik)	1 059	811	14	336
723105	Mechanik samochodów osobowych	891	0	14	214
611190	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	840	500	1	475
741203	Piekarz	840	234	28	203
741201	Cukiernik	825	593	31	267
722304	Tokarz	820	145	5	241
742204	Stolarz	775	67	30	104

*W przypadku zawodu pielęgniarki należy przypuszczać, iż znaczna część osób zarejestrowanych, na skutek zbyt długiej przerwy w pracy, utraciło prawo do wykonywania zawodu (42,1% ogółu zarejestrowanych to osoby poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy).

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 3 – Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności, załącznik do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

III ABSOLWENCI SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Analiza sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych została przeprowadzona na podstawie danych z aplikacji Monitoring Zawodów stworzonej na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w systemie Puls. Do aplikacji Monitoring Zawodów zostały zaimportowane dane z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) – odnośnie szkół ponadgimnazjalnych (absolwenci roku szkolnego 2007/2008 oraz przewidywani absolwenci roku szkolnego 2008/2009). Przekazane przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) informacje na temat absolwentów roku akademickiego 2007/2008 zostały ręcznie wprowadzone przez pracowników powiatowych urzędów pracy.

Zgodnie z tymi informacjami w roku szkolnym 2007/2008 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowało: 141 zasadniczych szkół zawodowych, 191 liceów ogólnokształcących, 286 średnich szkół technicznych, 229 szkół policealnych oraz 17 szkół wyższych (bez filii).

W roku 2008 r. w województwie kujawsko-pomorskim szkoły ponadgimnazjalne ukończyły 50.102 osoby. Najliczniejszą grupą były osoby kończące szkoły wyższe (19.265 osób, tj. 38,5%). Drugą co do liczebności grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (27,5%).

Tabela 2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2007 r. i 2008 r.

Wyszczególnienie	Absolwenci 2008 r.	Przewidywani absolwenci w 2009 r.	Zmiana	
			liczba	%
Szkoły wyższe	19 265	.	.	.
Szkoły policealne	4 634	6 005	1 371	29,6
Szkoły średnie techniczne	7 569	7 800	231	3,1
Licea ogólnokształcące	13 766	13 767	1	0,0
Szkoły zasadnicze zawodowe	4 868	5 846	978	20,1
Ogółem	50 102	.	.	.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z aplikacji Monitoring Zawodów (odnośnie szkół ponadgimnazjalnych z wyłączeniem szkół wyższych) i GUS (odnośnie absolwentów szkół wyższych).

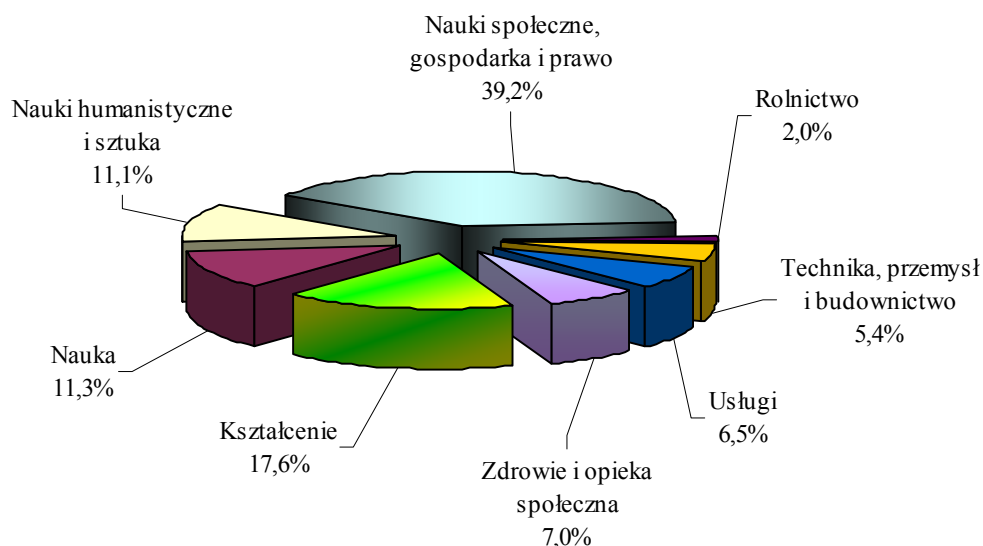
Zgodnie z przedstawionymi informacjami w 2009 r. liczba absolwentów poszczególnych typów szkół wzrosła. Największy względny jak i bezwzględny przyrost absolwentów przewidywany jest wśród uczniów szkół policealnych (o 1.371 osób, 29,6%). Porównywalny wzrost liczby absolwentów nastąpi także wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (o 978 osób i 20,1%). Niestety dane przekazane przez GUS nie obejmowały przewidywanej liczby absolwentów szkół wyższych w 2009 r. można jednak przewidywać, iż liczebność tej grupy będzie podobna do okresu wcześniejszego.

W 2008 r. osoby kończące szkoły wyższe najczęściej były absolwentami następujących kierunków:

- pedagogika (2.828 osób),
- administracja (2.241 osób),
- turystyka i rekreacja (1.101 osób),
- zarządzanie (933 osoby),
- ekonomia (851 osób),
- ochrona środowiska (772 osoby),
- stosunki międzynarodowe (554 osoby),
- zarządzanie i marketing (539 osób) ².

Najliczniej reprezentowane przez absolwentów szkół wyższych kierunki odpowiadają zawodom, w których w rejestrach powiatowych urzędów pracy w końcu 2008 r. pozostawało najwięcej bezrobotnych z wyższym wykształceniem (*ekonomista* – 471 osób, *pedagog* – 430 osób, *specjalista administracji publicznej* – 349 osób, *specjalista do spraw marketingu i handlu* – 276 osób, *specjalista do spraw usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych* – 180 osób, *politolog* – 135 osób). Zdecydowanie mniejsza liczba absolwentów ukończyła kierunki techniczne. Grupę kierunków związanych z techniką, przemysłem i budownictwem w 2008 r. ukończyło 1.032 osób (5,4% ogółu absolwentów szkół wyższych).

Wykres 4. Absolwenci szkół wyższych roku akademickiego 2007/2008 w województwie kujawsko-pomorskim według grup kształcenia³

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych odnośnie Absolwentów szkół wyższych w 2008 r.

Jeśli chodzi o absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące, szkoły policealne i średnie zawodowe) to w 2008 r. w województwie kujawsko-pomorskim najliczniejszą grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (13.766 osób bez zawodu). Do najpopularniejszych kierunków kształcenia w szkołach policealnych i średnich zawodowych należały takie zawody jak: *asystent ekonomiczny*, *technik mechanik*, *technik informatyk*. Osoby kończące zasadnicze szkoły zawodowe najczęściej zdobywały zawody: *kucharz mąlej gastronomi*, *sprzedawca*, *mechanik pojazdów samochodowych*.

² Dane GUS odnośnie absolwentów szkół wyższych w 2008 r.

³ Szczegółowe informacje na temat Absolwentów szkół wyższych roku akademickiego 2007/2008 w województwie kujawsko-pomorskim według grup i kierunków kształcenia zawiera tabela 6 w aneksie statystycznym.

Tabela 3. Najpopularniejsze kierunki kształcenia w szkołach policealnych i średnich w województwie kujawsko-pomorskim

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci roku szkolnego 2007/2008	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki - stan w końcu roku 2008*		Przewidywana liczba absolwentów roku szkolnego 2008/2009
			liczba	udział w absolwentach	
Ogółem		12 203	1 224	10,0	13 805
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	1 507	228	15,1	1 574
311502	Technik mechanik	952	87	9,1	900
312102	Technik informatyk	770	51	6,6	1 350
343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	707	51	7,2	907
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	635	103	16,2	729
321208	Technik rolnik	602	45	7,5	683
341501	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	600	82	13,7	478
341404	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	546	56	10,3	513
311401	Technik elektronik	412	24	5,8	250
000000	Bez zawodu**	367	51	13,9	245
341903	Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	355	55	15,5	352
232108	Nauczyciel języka obcego***	352	2	0,6	348
347302	Muzyk	298	0	0,0	319
514103	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	292	19	6,5	360
512201	Kucharz	288	34	11,8	231
322601	Technik farmaceutyczny	273	13	4,8	261
315202	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy [zawód szkolny: Technik bezpieczeństwa i higieny pracy]	267	5	1,9	383
311302	Technik elektryk	218	12	5,5	153
322401	Masażysta [zawód szkolny: Technik masaży]	158	24	15,2	142
515902	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	155	2	1,3	121
321301	Technik technologii żywności – cukrownictwo	154	22	14,3	132
311204	Technik budownictwa	150	15	10,0	149
321202	Technik architektury krajobrazu	135	14	10,4	187
322905	Ratownik medyczny	129	8	6,2	257
321205	Technik leśnik	116	7	6,0	78
412102	Asystent rachunkowości [zawód szkolny: Technik rachunkowości]	105	4	3,8	151
...
wyszkolenie średnie ogólnokształcące					
Ogółem		13 766	1 342	9,7	13 767
000000	Bez zawodu	13 766	1 342	9,7	13 767

* Liczby bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w poszczególnych zawodach różnią się od liczb wykazanych w załączniku 3 – Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności. Przyczyny:

1. Dane w załączniku 3, poza osobami kończącymi szkoły ponadgimnazjalne, obejmują także osoby kończące gimnazja i szkoły podstawowe.
2. W załączniku 3 osoby poprzednio pracujące (powyżej roku) klasyfikowane są według zawodu wykonywanego, na potrzeby monitoringu, osoby te zostały sklasyfikowane zgodnie z zawodem wyuczonym.
3. W związku z zastosowanymi rozwiązaniami technicznymi powiatowe urzędy pracy nie miały możliwości wprowadzenia danych osób kończących szkoły zawodowe, średnie techniczne i policealne bez zdanego egzaminu zawodowego. Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Edukacji Narodowej jeżeli osoba kończy szkołę nie zdając egzaminu zawodowego jest osobą bez zawodu.

** Jako absolwenci bez zawodu w szkołach policealnych i średnich zawodowych wykazane zostały osoby, w przypadku których w nie udało się zaimportować do Aplikacji Monitoring Zawodów danych dotyczących

zawodu. Sytuacje takie miały miejsce, gdy w arkuszu przekazanym z SIO jako zawód wpisana była wartość „Inny”.

***Jako absolwenci w zawodzie nauczyciel języka obcego w szkołach policealnych i średnich zawodowych wykazane zostały osoby, które ukończyły Nauczycielskie Kolegia Języków Obcych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z aplikacji Monitoring Zawodów (odnośnie szkół ponadgimnazjalnych z wyłączeniem szkół wyższych).

Średnio w województwie kujawsko-pomorskim co 10 absolwent szkoły policealnej lub średniej zawodowej trafił do rejestru bezrobotnych. Sytuacja ta najczęściej dotyczyła osób kończących szkoły w zawodach: asystent ekonomiczny, technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz technik mechanik.

Tabela 4. Najpopularniejsze kierunki kształcenia w szkołach zasadniczych zawodowych w województwie kujawsko-pomorskim

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci roku szkolnego 2007/2008	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki - stan w końcu roku 2008*		Przewidywana liczba absolwentów roku szkolnego 2008/2009
			liczba	udział w absolwentach	
Ogółem		4 868	701	14,4	5 846
512202	Kucharz małej gastronomii	965	144	14,9	1 091
522107	Sprzedawca	877	226	25,8	1 043
723106	Mechanik pojazdów samochodowych	596	81	13,6	647
514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	235	33	14,0	314
742204	Stolarz	208	23	11,1	247
722204	Ślusarz	188	17	9,0	230
723306	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	174	13	7,5	199
741203	Piekarz	171	16	9,4	136
741201	Cukiernik	169	24	14,2	198
724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	118	12	10,2	142
714103	Malarz – tapeciarski	111	7	6,3	144
712102	Murarz	110	7	6,4	162
...

* Jak wyżej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z aplikacji Monitoring Zawodów (odnośnie szkół ponadgimnazjalnych z wyłączeniem szkół wyższych).

Z ogółu absolwentów zasadniczych szkół zawodowych do rejestrów bezrobotnych trafiło 701 osób (14,4%), były to głównie osoby z zawodem sprzedawcy i kucharza małej gastronomii.

Warto zauważyć, iż zawody wymienione w tabelach 3 i 4 to często zawody najliczniej reprezentowane przez ogół bezrobotnych (Tabela nr 1). Można więc przypuszczać, iż osoby kończące edukację z tymi zawodami często mają problem z podjęciem zatrudnienia i pozostają w rejestrach bezrobotnych znacznie dłużej niż 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.

Struktura absolwentów pod względem poziomu wykształcenia zdecydowanie różni się od struktury bezrobotnych według tego samego kryterium. Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (38,5%) w populacji bezrobotnych osoby z takim wykształceniem w końcu 2008 r. stanowiły 5,5% ogółu bezrobotnych.

**Tabela 5. Bezrobotni według poziomu wykształcenia w latach 2005-2008.
Stan w końcu roku**

Wykształcenie	Bezrobotni							
	2005		2006		2007		2008	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Wyższe	6 629	3,5	6 188	3,9	5 372	4,4	6 013	5,5
Policealne i średnie zawodowe	34 033	18,1	29 691	18,5	23 517	19,1	21 270	19,3
Średnim ogólnokształcące	13 024	6,9	12 056	7,5	9 978	8,1	10 362	9,4
Zasadnicze zawodowe	66 449	35,3	53 380	33,3	39 674	32,2	34 299	31,1
Gimnazjalne i poniżej	67 886	36,1	58 746	36,7	44 702	36,3	38 312	34,7
Ogółem	188 021	100,0	160 061	100,0	123 243	100,0	110 256	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 1 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy, załącznik do Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy.

Na przestrzeni czterech lat najwyraźniej wzrósł udział bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 2,5 pkt. proc.). Zmniejszył się natomiast udział bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 4,2 pkt. proc.). Sytuacja ta może być wynikiem wybierania przez absolwentów gimnazjów nauki w liceach ogólnokształcących i profilowanych⁴. Obserwując strukturę zawodową bezrobotnych można zauważyć zdecydowany wzrost udziału osób bez zawodu (w ciągu czterech lat udział ten wzrósł z 11,7% w końcu 2005 r. do 21,4% w końcu 2008 r.), co w dużej mierze jest wynikiem napływu do rejestrów bezrobotnych osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Powodem zmniejszenia udziału bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym może być również zgłaszany przez pracodawców popyt na pracę. Zdecydowana większość zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy ofert pracy jest przeznaczona dla osób z zawodami należącymi do grup wielkich wymagających wykształcenia zasadniczego zawodowego lub niższego – robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy przy pracach prostych, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń. Duże zapotrzebowanie na osoby z tych grup zawodowych potwierdzają także wyniki badania popytu na pracę za 2008 r. oraz badania sondażowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego.

IV POPYT NA PRACĘ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2008 R. (BADANIE GUS)

Niniejszy rozdział powstał na podstawie wyników, prowadzonego przez GUS, badania popytu na pracę. Głównym celem tego badania jest uzyskanie informacji na temat popytu zrealizowanego i niezrealizowanego, czyli pracujących i wolnych miejsc pracy oraz nowo utworzonych miejsc pracy.

Popyt na pracę stanowią zarówno zagospodarowane miejsca pracy, określane aktualną liczbą pracujących jak i wolne miejsca pracy. Poprzez **wolne miejsca pracy** rozumiane są miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,

⁴ Jak wskazują badania Zachodniopomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy z 2008 r. w województwie zachodniopomorskim tylko 6,6% gimnazjalistów planowało rozpoczęcie nauki w zasadniczej szkole zawodowej – *Plany i preferencje edukacyjne i zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych*. Można domyślać się, iż w województwie kujawsko-pomorskim udział ten jest podobny.

3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Badanie popytu na pracę daje możliwość poznania struktury **nowo utworzonych miejsc pracy** (są to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych)⁵.

Badaniem popytu na pracę za IV kwartał 2008 r. objęto 100,0 tys. podmiotów z terenu całego kraju. Po uogólnieniu (biorącym pod uwagę prawdopodobieństwo wyboru każdego z podmiotów, kompletności badania w poszczególnych populacjach i przyczyny braku odpowiedzi ze strony wylosowanego podmiotu) wyniki badania są reprezentatywne dla 494,4 tys. jednostek z terenu całego kraju, z czego większość (70,3%) stanowią jednostki małe⁶. Wśród badanych jednostek – 426,2 tys., tj. 86,2% to sektor prywatny, a 13,8% sektor publiczny. Niestety nieznana jest liczba podmiotów przebadanych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

Dla pełniejszego zobrazowania sytuacji na wojewódzkim rynku pracy dane z badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r. porównane zostały z wynikami badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.⁷ Z uwagi na to, że w badaniu tym brały udział inne podmioty porównanie to ma charakter poglądowy.

3.1. Pracujący

Liczba pracujących w zbadanych jednostkach z terenu województwa kujawsko-pomorskiego wynosiła **443.702** osoby (według stanu w końcu 2008 r.). W porównaniu z wynikami badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r. liczba pracujących w województwie zmniejszyła się o 6,1%. Dynamiczniejszy spadek liczby pracujących nastąpił w sektorze prywatnym – 7,4%, w sektorze publicznym spadek ten był mniejszy o 3,9 pkt. proc. W końcu grudnia'08 w sektorze publicznym pracowało 35,3% ogółu, a w sektorze prywatnym – 64,7% (rok wcześniej udziały te wynosiły odpowiednio – 34,4% i 65,6%).

Tabela 6. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według sektorów. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze			
		publicznym		prywatnym	
		liczba	%	liczba	%
Kraj	9 926 048	3 328 056	33,5	6 597 992	66,5
Województwo	443 702	156 839	35,3	286 863	64,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

⁵ Popyt na pracę w 2008 r.; Główny Urząd Statystyczny.

⁶ Zgodnie z klasyfikacją GUS według kryterium liczby pracujących:

- do 9 osób – jednostki małe,
- 10 do 49 osób – jednostki średnie,
- powyżej 49 osób – jednostki duże.

⁷ Badaniem popytu na pracę w 2007 roku było objętych 100 tyś podmiotów z terenu kraju. Po uogólnieniu wyniki badania były reprezentatywne dla 520,0 tyś podmiotów, z których 72,8% stanowiły podmioty małe. Popyt na pracę w 2007 r.; Główny Urząd Statystyczny.

W **sektorze prywatnym** najwięcej osób pracowało w podmiotach prowadzących działalność w zakresie: przetwórstwa przemysłowego – 44,6% ogółu pracujących w tym sektorze oraz handlu i napraw⁸ – 23,8%. Osoby pracujące w tym sektorze głównie wykonywały zawody należące do takich grup zawodowych jak: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (26,0%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (15,8%).

Pracujący w **sektorze publicznym** najczęściej zatrudniani byli w takich sekcjach jak: edukacja – 37,6% pracujących w sektorze publicznym oraz ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 17,7%. Wśród pracujących w sektorze publicznym dominowały osoby z grupy zawodowej specjalistów – 42,5%.

Większość pracujących, zarówno w województwie kujawsko-pomorskim jak i kraju, skupiona była w **jednostkach dużych** (57,3% w województwie i 59,4% w kraju). W porównaniu do wyników badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r. udział osób pracujących w województwie kujawsko-pomorskim w jednostkach dużych wzrósł o 1,3 pkt. proc. Osoby te pracowały przede wszystkim w zakładach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 39,9% pracujących w jednostkach tej wielkości. Pracujący w jednostkach dużych to najczęściej osoby z wielkich grup zawodowych: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (20,8%), specjaliści (17,9%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (15,5%).

Tabela 7. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według wielkości jednostek. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego jednostki					
		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Kraj	9 926 048	5 894 887	59,4	2 278 791	23,0	1 752 370	17,7
Województwo	443 702	254 201	57,3	113 357	25,5	76 144	17,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

W **jednostkach średnich** zatrudnionych było 25,5% ogółu pracujących w województwie (przed rokiem 23,2%). Osoby te pracowały głównie w sekcjach: edukacja – 28,2% pracujących w jednostkach tej kategorii, handel i naprawy – 20,4%, przetwórstwo przemysłowe – 19,3%. W podmiotach tej wielkości najliczniejszą grupę zawodową stanowili specjaliści – 27,6%.

W ciągu roku w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszył się udział pracujących w **podmiotach małych** (o 3,6 pkt. proc.). Osoby pracujące w tej grupie podmiotów skupione były głównie w sekcjach: handel i naprawy – 29,7% ogółu pracujących w jednostkach małych, przetwórstwo przemysłowe – 16,7% i budownictwo – 14,7%. Najliczniejsze grupy zawodowe wśród pracujących w podmiotach małych tworzyli: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (18,8%), pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – (16,3%) oraz specjaliści (15,1%).

W województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak i w całym kraju, najwięcej osób pracowało w podmiotach prowadzących działalność w zakresie: **przetwórstwa przemysłowego** – 30,7% pracujących w województwie (w kraju – 24,8%), **handlu i napraw** – 15,5% (w kraju 18,4%) i **edukacji** – 13,9% (w kraju 11,9%). W porównaniu z ogólnopolską strukturą pracujących osoby z województwa kujawsko-pomorskiego częściej pracują w jednostkach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 5,9 pkt. proc.) oraz edukacją (o 2,0 pkt. proc.). Rzadziej natomiast w handlu i naprawach (o 2,9 pkt. proc.).

⁸ Pełna nazwa sekcji: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego.

**Tabela 8. Pracujący w województwie kujawsko-pomorskim
według sekcji PKD. Stan w dniu 31.12.2008 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	443 702	156 839	286 863	254 201	113 357	76 144
Przetwórstwo przemysłowe	136 101	8 110	127 991	101 529	21 884	12 688
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	68 750	420	68 330	23 020	23 098	22 632
Edukacja	61 634	59 033	2 601	22 166	31 974	7 494
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	32 650	27 790	4 860	23 225	7 429	1 996
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	30 345	6 572	23 773	18 403	4 515	7 427
Budownictwo	29 147	1 335	27 812	10 936	7 055	11 156
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	24 849	14 644	10 205	17 615	2 740	4 494
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	20 107	20 107	-	15 943	3 866	298
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała	11 195	7 292	3 903	4 764	3 218	3 213
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	8 196	7 093	1 103	6 724	1 404	68
Pośrednictwo finansowe	7 431	1 683	5 748	5 270	1 510	651
Hotele i restauracje	6 106	829	5 277	1 460	1 951	2 695
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	6 359	1 931	4 428	2 749	2 465	1 145
Górnictwo	755	-	755	397	189	169
Rybacktwo	77	-	77	-	59	18

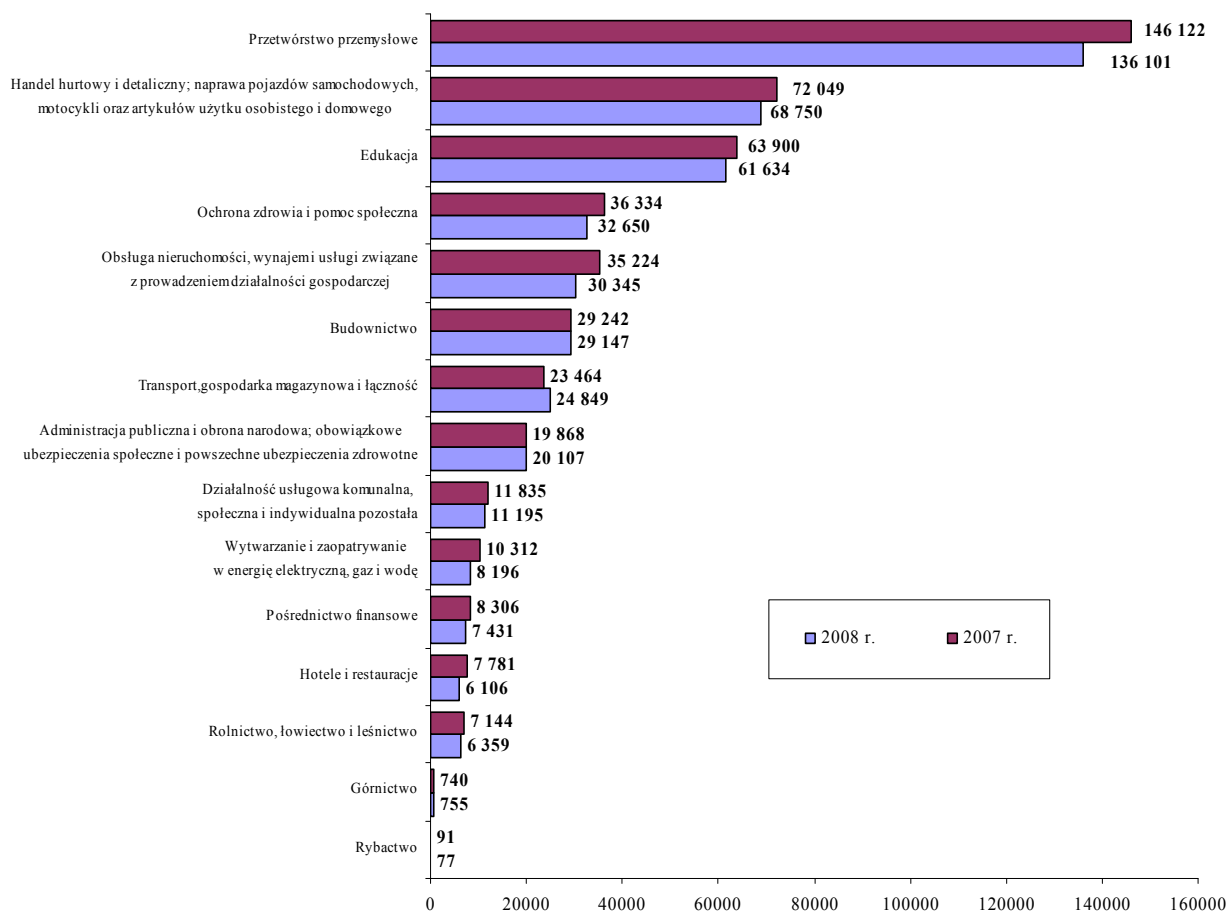
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

Pracujący w **przetwórstwie przemysłowym** – 136.101 osób – głównie reprezentowali sektor prywatny (94,0% pracujących w tej sekcji). Osoby związane z przetwórstwem przemysłowym najczęściej pracowały w jednostkach dużych – 74,6%. W odniesieniu do roku wcześniejszego liczba pracujących w tej sekcji zmniejszyła się o 6,9% (10.021 osób).

Liczną grupę pracujących stanowiły także osoby z sekcji **handel i naprawy** – 68.750 osób. Osoby te pracowały przeważnie w sektorze prywatnym (99,4% pracujących w tej sekcji). W porównaniu z wynikami badania popytu na pracę z 2007 r. liczba pracujących w handlu i naprawach zmniejszyła się o 4,6% (3.299 osób).

Podobną liczbę stanowili pracujący, w podmiotach prowadzących działalność w zakresie **edukacji** – 61.634 osoby pracujące przede wszystkim w sektorze publicznym (95,8% pracujących w tej sekcji). Pracujący w sekcji edukacja skupieni byli głównie w jednostkach średnich – 51,9% pracujących w tej sekcji. W ciągu roku liczba osób pracujących w tej sekcji zmniejszyła się o 2.266 osób (3,5%).

Wykres 5. Pracujący w województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2007 r. i 2008 r. według sekcji PKD

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007r. i 2008r.

W ciągu roku największy względny spadek liczby pracujących nastąpił w sekcjach: hotele i restauracje (spadek o 21,5%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę (spadek o 20,5%). W porównaniu z końcem 2007 r. liczba pracujących wzrosła w trzech sekcjach: transport, gospodarka magazynowa i łączność (o 5,9%), górnictwo (o 2,0%), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne⁹ (o 1,2%).

Według wielkich grup zawodowych największą grupę pracujących w województwie kujawsko-pomorskim stanowiły osoby wykonujące zawody należące do grupy **specjalistów** – 19,9% (w Polsce – 20,5%) oraz **robotników przemysłowych i rzemieślników** – 18,8% (w Polsce 17,0%).

⁹ Pełna nazwa sekcji: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne.

Tabela 9. Pracujący w województwie kujawsko-pomorskim według wielkich grup zawodowych. Stan w dniu 31.12.2008 r.

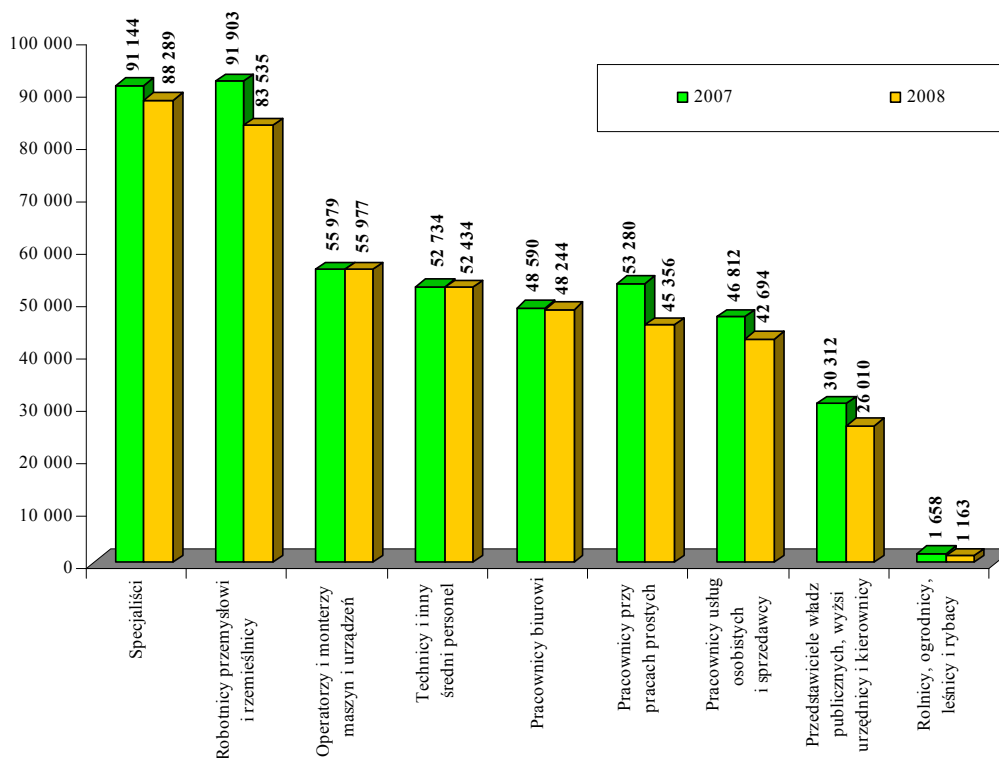
Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego jednostki		
		publicznym	prywatnym	duże	średnie	małe
Województwo	443 702	156 839	286 863	254 201	113 357	76 144
Specjaliści	88 289	66 667	21 622	45 438	31 332	11 519
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	83 535	8 939	74 596	52 777	16 457	14 301
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	55 977	10 659	45 318	39 308	9 783	6 886
Technicy i inny średni personel	52 434	21 564	30 870	33 993	12 360	6 081
Pracownicy biurowi	48 244	18 569	29 675	27 490	12 425	8 329
Pracownicy przy pracach prostych	45 356	18 689	26 667	24 608	13 686	7 062
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	42 694	4 402	38 292	19 418	10 878	12 398
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	26 010	6 801	19 209	10 654	6 004	9 352
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1 163	549	614	515	432	216

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

Osoby wykonujące zawody z grupy **specjalistów** – 88.289 osób, pracowały najczęściej w sektorze publicznym (75,5% pracujących w tej grupie). Specjaliści najczęściej pracowali w dużych jednostkach (51,5% pracujących w tej grupie). W porównaniu z końcem 2007 r. liczba pracujących z zawodami należącymi do grupy wielkiej specjalistów zmniejszyła się o 3,1% (2.855 osób).

Porównywalną liczbę pracujących stanowili **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** – 83.535 osób, reprezentujących głównie sektor prywatny. W sektorze tym pracowało 89,3% pracujących w tej grupie zawodowej. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy najczęściej związani byli z jednostkami dużymi (63,2%). W odniesieniu do końca grudnia'07 liczba pracujących robotników przemysłowych i rzemieślników zmniejszyła się o 9,1% (8.368 osób).

Wykres 6. Pracujący w województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2007 r. i 2008 r. według wielkich grup zawodowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007r. i 2008r.

W porównaniu do wyników badania popytu na pracę w 2007 r. liczba pracujących zmniejszyła się we wszystkich grupach zawodowych. Największy bezwzględny spadek liczby pracujących wystąpił w grupach: robotników przemysłowych i rzemieślników (o 8.368 osób mniej) oraz pracowników przy pracach prostych (7.924 osoby mniej). Najmniejszy spadek liczby pracujących dotyczył: operatorów i monterów maszyn i urządzeń (2 osoby mniej), techników i innego średniego personelu (o 300 osób mniej) oraz pracowników biurowych (o 346 osób mniej).

3.2. Nowo utworzone miejsca pracy

Zgodnie z badaniem popytu na pracę realizowanym przez GUS w 2008 r. w województwie kujawsko-pomorskim powstało 23.569 nowych miejsc pracy (o 9.389 – 28,5% miejsc pracy mniej niż w badaniu popytu na pracę w 2007 r.). W sektorze publicznym liczba nowych miejsc pracy zwiększyła się o 5,4% (o 196 nowych miejsc pracy więcej), natomiast w sektorze prywatnym zmniejszyła się o 32,7% (o 9.585 nowych miejsc pracy mniej). Pomimo tak dużego spadku, to sektor prywatny generował zdecydowaną większość nowych miejsc pracy – 83,8% (rok wcześniej – 89,0%).

Tabela 10. Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w 2008 r. według sektorów

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze			
		publicznym		prywatnym	
		liczba	%	liczba	%
Kraj	490 622	58 119	11,8	432 503	88,2
Województwo	23 569	3 826	16,2	19 743	83,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

W województwie kujawsko-pomorskim w **sektorze publicznym** nowe miejsca pracy powstawały głównie w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – 40,7% nowych miejsc pracy w tym sektorze.

W **sektorze prywatnym** najwięcej nowych miejsc pracy powstało w jednostkach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego oraz handlu i napraw (odpowiednio 44,3% i 22,6% ogółu nowych miejsc pracy powstałych w sektorze prywatnym).

Większość nowo utworzonych miejsc pracy w województwie skupiona była w jednostkach dużych (42,6%).

Tabela 11. Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w 2008 r. według wielkości jednostek

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w jednostkach					
		dużych		średnich		małych	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Kraj	490 622	221 666	45,2	123 082	25,1	145 874	29,7
Województwo	23 569	10 038	42,6	6 584	27,9	6 947	29,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

W jednostkach dużych i średnich nowe miejsca pracy powstawały głównie w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 51,6% i 37,8% nowych miejsc pracy w jednostkach tych kategorii. **Jednostki małe** generowały nowe miejsca pracy w takich sekcjach jak: handel i naprawy (32,3%), przetwórstwo przemysłowe (20,1%) i budownictwo (15,5%).

W przebadanych jednostkach w województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak i w całym kraju, najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy powstało w zakładach prowadzących działalność w zakresie **przetwórstwa przemysłowego** – 38,4% (w kraju udział ten wyniósł 26,4%). W regionie znaczna liczba nowych miejsc pracy powstała także w sekcjach: **handel i naprawy** – 19,0% (w kraju 22,5%) oraz **budownictwo** – 11,1% (w kraju 13,4%). W porównaniu z ogólnopolską strukturą, w województwie kujawsko-pomorskim nowe miejsca pracy częściej powstawały w jednostkach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 12,0 pkt. proc.) oraz administracją publiczną i obroną narodową; obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi i zdrowotnymi (o 2,9 pkt. proc.). Rzadziej natomiast w obsłudze nieruchomości i firm¹⁰ (o 3,7 pkt. proc.), handlu i naprawach (o 3,5 pkt. proc.) oraz transporcie gospodarce magazynowej i łączności (o 3,3 pkt. proc.).

Tabela 12. Nowo utworzone miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2008 r. według sekcji PKD

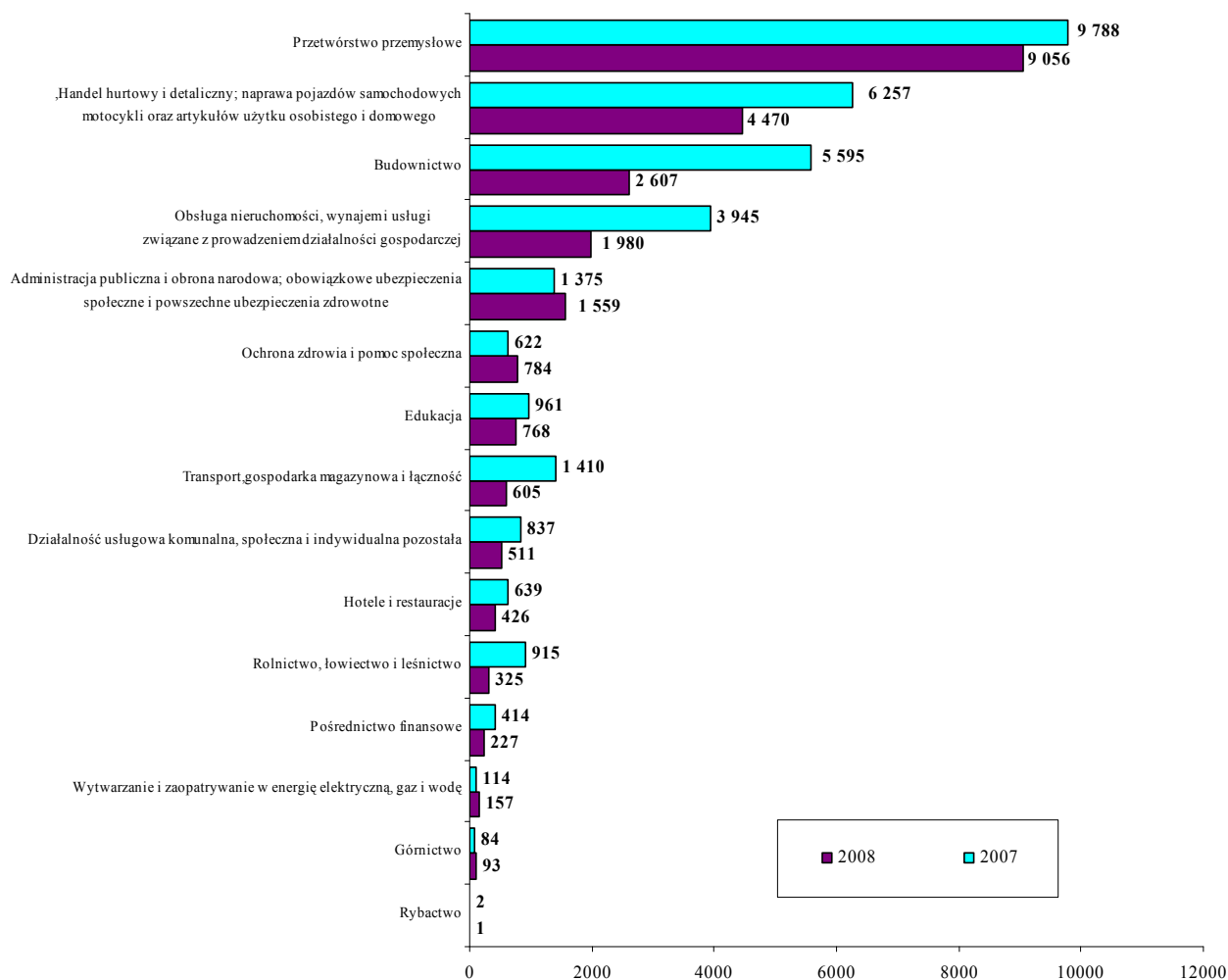
Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	23 569	3 826	19 743	10 038	6 584	6 947
Przetwórstwo przemysłowe	9 056	310	8 746	5 175	2 486	1 395
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	4 470	-	4 470	1 087	1 141	2 242
Budownictwo	2 607	61	2 546	891	641	1 075
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	1 980	149	1 831	770	308	902
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechnie ubezpieczenia zdrowotne	1 559	1 559	-	866	629	64
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	784	599	185	334	310	140
Edukacja	768	649	119	315	333	120
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	605	40	565	144	169	292
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała	511	222	289	131	208	172
Hotele i restauracje	426	44	382	16	127	283
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	325	24	301	97	40	188
Pośrednictwo finansowe	227	21	206	68	104	55
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	157	148	9	83	72	2
Górnictwo	93	-	93	61	15	17
Rybactwo	1	-	1	-	1	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

W porównaniu z wynikami badania popytu na pracę za 2007 r. w województwie kujawsko-pomorskim największy bezwzględny spadek liczby nowo utworzonych miejsc pracy nastąpił w zakładach prowadzących działalność w zakresie budownictwa – 2.988 nowych miejsc pracy mniej (53,4%). Duży spadek nowych miejsc pracy nastąpił także w obsłudze nieruchomości i firm (o 1.965 tj., 49,8%) oraz w handlu i naprawach (o 1.787 tj. 28,6%). Roczny wzrost nowych miejsc pracy nastąpił w czterech sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne (wzrost o 184 nowe miejsca pracy), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (wzrost o 162 nowe miejsca pracy), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę (o 43 nowe miejsca pracy więcej) i górnictwo (o 9 nowych miejsc pracy więcej).

¹⁰ Pełna nazwa sekcji: obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Wykres 7. Nowo utworzone miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2007 r. i 2008 r. według sekcji PKD

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007r. i 2008r.

W 2008 r. do powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego zgłoszone zostały **64.982 oferty zatrudnienia**¹¹. W porównaniu z rokiem wcześniejszym powiatowe urzędy pracy pozyskały 14.946 ofert mniej (spadek o 18,7%). Ponad połowa zgłoszonych ofert (58,0%) dotyczyła zatrudnienia subsydiowanego (poprzez prace subsydiowane określa się formy zatrudnienia, za które w całości lub częściowo dokonywany jest pracodawcy zwrot kosztów zatrudnienia bezrobotnego). Najwięcej ofert pracy zgłoszono z podmiotów działających w zakresie **administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych** – 15.357 ofert. Znaczna liczba ofert pochodziła również z sekcji **handel i naprawy** – 10.642 oferty oraz **przetwórstwo przemysłowe** – 9.933 oferty.

Zgłaszane do powiatowych urzędów pracy oferty przeznaczone były głównie dla osób z zawodami należącymi do takich grup wielkich jak: **pracownicy przy pracach prostych** – 19.842 oferty oraz **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** – 11.856 ofert i **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** – 9.119 ofert.

¹¹ Zgodnie z objaśnieniami do Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy ofertami pracy są zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia jak i miejsca przygotowania zawodowego na stanowisku pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych i stażu, a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło.

3.3. Wolne miejsca pracy

Według badania popytu na pracę w końcu grudnia 2008 r. zbadane w województwie kujawsko-pomorskim podmioty dysponowały 3.607 wolnymi miejscami pracy. Podobnie jak przed rokiem zdecydowana większość wolnych miejsc pracy skoncentrowana była w sektorze prywatnym 81,1% (rok wcześniej 89,6%). W porównaniu z wynikami wcześniejszego badania, z 2007 roku, liczba wolnych miejsc pracy w województwie zmniejszył się o 52,6% (w kraju o 44,0%). W sektorze publicznym liczba wolnych miejsc pracy zmniejszyła się o 14,2% a w sektorze prywatnym o 57,0%.

Tabela 13. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według sektorów. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze			
		publicznym		prywatnym	
		liczba	%	liczba	%
Kraj	93 384	17 164	18,4	76 220	81,6
Województwo	3 607	680	18,9	2 927	81,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

W województwie kujawsko-pomorskim w **sektorze publicznym** wakujące miejsca pracy dostępne były przede wszystkim w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – 32,5% wolnych miejsc pracy w tym sektorze. W sektorze publicznym wolne miejsca pracy przeznaczone były najczęściej dla osób z grupy zawodowej specjalistów (44,7%).

W **sektorze prywatnym** wolne miejsca pracy w końcu grudnia 2008 r. pozostawały w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 38,4%, nieobsadzone miejsca pracy najczęściej przeznaczone były dla robotników przemysłowych i rzemieślników (40,3%).

Przeważająca liczba wolnych miejsc pracy, zarówno w województwie jak i kraju, skupiona była w **jednostkach dużych** (41,6% w województwie i 43,8% w kraju).

Tabela 14. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według wielkości jednostek. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w jednostkach					
		dużych		średnich		małych	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Kraj	93 384	40 940	43,8	19 979	21,4	32 465	34,8
Województwo	3 607	1 502	41,6	905	25,1	1 200	33,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

W województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak i w całym kraju, najwięcej wolnych miejsc pracy dostępnych było w zakładach prowadzących działalność w zakresie **przetwórstwa przemysłowego** – 31,8% (w kraju 23,0%).

Tabela 15. Wolne miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim według sekcji PKD. Stan w dniu 31.12.2008 r.

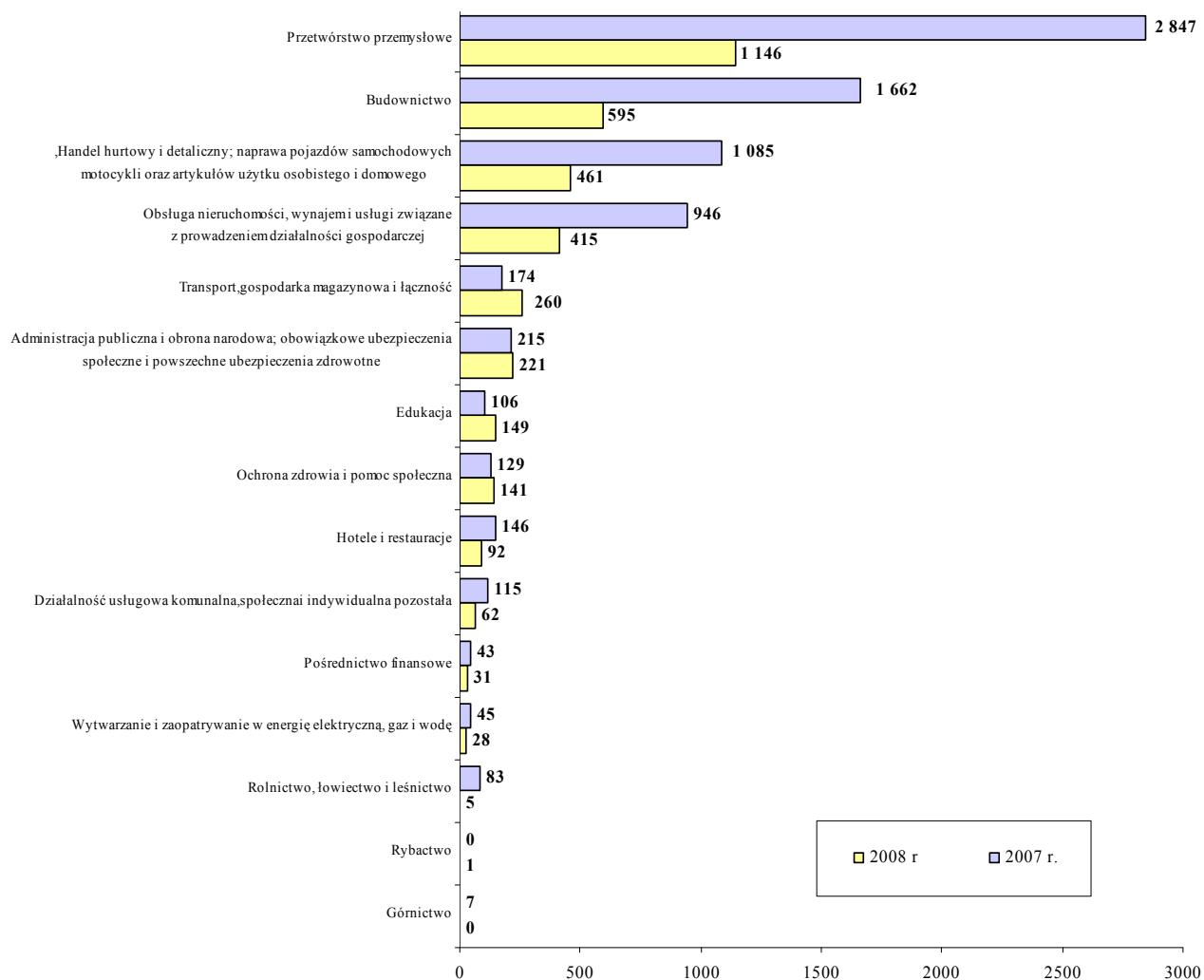
Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	3 607	680	2 927	1 502	905	1 200
Przetwórstwo przemysłowe	1 146	23	1 123	597	395	154
Budownictwo	595	36	559	54	79	462
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	461	1	460	136	102	223
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	415	45	370	257	45	113
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	260	66	194	84	56	120
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	221	221	0	153	56	12
Edukacja	149	143	6	89	56	4
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	141	102	39	59	58	24
Hotele i restauracje	92	0	92	27	19	46
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała	62	9	53	5	21	36
Pośrednictwo finansowe	31	5	26	18	9	4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	28	26	2	21	7	0
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	5	3	2	2	1	2
Rybacko	1	0	1	0	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

Wolne miejsca pracy skupione w **przetwórstwie przemysłowym** – 1.146 miejsc – pochodziły głównie z sektora prywatnego. Wolne miejsca pracy dostępne w sektorze prywatnym stanowiły 98,0% wakatów w tej sekcji. Zdecydowanie wakaty te najczęściej dostępne były w jednostkach dużych (52,1% wolnych miejsc pracy w tej sekcji).

W porównaniu z końcem 2007 r. największy bezwzględny spadek liczby wolnych miejsc pracy wystąpił w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 1.701 wolnych miejsc pracy mniej, tj. 59,7%). Nieznaczny wzrost liczby wolnych miejsc pracy nastąpił w sekcjach: transport, gospodarka magazynowa i łączność (wzrost o 86 wakujących miejsc pracy), edukacja (wzrost o 43 wakujące miejsca pracy), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (wzrost o 12 wakujących miejsc pracy) oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne (wzrost o 6 wakujących miejsc pracy).

Wykres 8. Wolne miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2007 r. i 2008 r. według sekcji PKD

W końcu grudnia 2008 r. nieobsadzone miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim przeznaczone były przede wszystkim dla robotników przemysłowych i rzemieślników – 33,8% ogółu wolnych miejsc pracy. Wolne miejsc pracy dla osób należących do tej grupy zawodowej skupione były głównie w sektorze prywatnym (97,0% wakujących miejsc pracy w tej grupie zawodowej) oraz jednostkach małych – 48,4%.

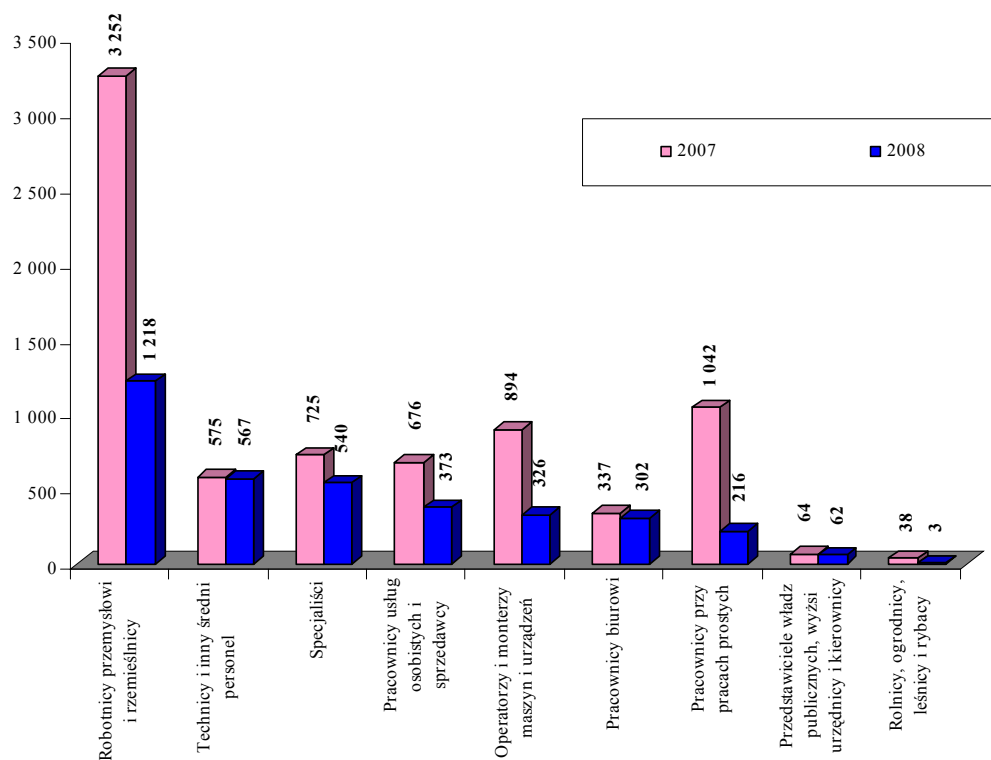
Tabela 16. Wolne miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim według wielkich grup zawodowych. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	3 607	680	2 927	1 502	905	1 200
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1 218	37	1 181	436	192	590
Technicy i inny średni personel	567	118	449	285	234	48
Specjaliści	540	304	236	315	145	80
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	373	12	361	99	60	214
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	326	24	302	113	135	78
Pracownicy biurowi	302	123	179	138	95	69
Pracownicy przy pracach prostych	216	32	184	83	26	107
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	62	29	33	33	17	12
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3	1	2	-	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.

Porównując z wynikami badania popytu na pracę z 2007 r. liczba wolnych miejsc pracy zmniejszyła się dla wszystkich grup zawodowych, najbardziej zmniejszyła się liczba wakatów dla robotników przemysłowych i rzemieślników (spadek o 2.034 wolne miejsca pracy, tj. 62,5%). Znaczny spadek liczby wolnych miejsc pracy wystąpił także w takich grupach zawodowych jak: pracownicy przy pracach prostych (spadek o 826 miejsc, tj. 79,3%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (spadek o 568 miejsc, tj. 63,5%).

Wykres 9. Wolne miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2007 r. i 2008 r. według wielkich grup zawodowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007r. i 2008r.

Porównując wyniki badania popytu na pracę z roku 2007 i 2008 można zauważyć zmiany na rynku pracy związane ze spowolnieniem gospodarczym. W ciągu roku zmniejszyła się zarówno liczba pracujących (6,1%), nowo utworzonych miejsc pracy (28,5%) jak i wolnych miejsc pracy (52,6%). Spadki te dotyczyły głównie sektora prywatnego (sektor publiczny generalnie charakteryzuje się dużą stabilnością zatrudnieniową).

V SONDAŻ WŚRÓD PRACODAWCÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

W styczniu i lutym 2009 roku powiatowe urzędy pracy realizowały wywiady kwestionariuszowe z lokalnymi pracodawcami w ramach „**Sondażu pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego**”.

Metodologia sondażu powstała w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu. Próba do sondażu została dobrana celowo, cechą, która decydowała o wyborze danego pracodawcy była wielkość zatrudnienia¹². Podstawą takiego doboru było założenie, że największy wpływ na sytuację na rynku pracy mają pracodawcy zatrudniający największą liczbę pracowników. W próbie znalazły się przedsiębiorstwa ujęte w Krajowym Rejestrze Podmiotów Gospodarki Narodowej Regon – stan w dniu 30.06.2008 r.

Sondażem objęto 1.132 pracodawców z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Pracownicy pup ankietowali pracodawców z terenu powiatów, metodą zbierania danych był kwestionariusz wywiadu.

Wśród 1.132 przedsiębiorstw, które wzięły udział w badaniu, większość – 59,5% prowadziło działalność w sektorze prywatnym. W ramach sektora publicznego działało 40,5% podmiotów. W badaniu popytu na pracę za IV kwartał 2008 r. w skali kraju 86,2% jednostek należało do sektora prywatnego, 13,8% stanowiły podmioty z sektora publicznego. Ze względu na dobór próby, struktura podmiotów według sektora własności w sondażu różniła się od struktury podmiotów w badaniu popytu na pracę prowadzonym przez GUS.

¹² W pierwszym etapie zostały wybrane podmioty ze względu na kryterium wielkości zatrudnienia, były to **podmioty zatrudniające co najmniej 50 osób**. Z tych jednostek wybrano podmioty oznaczone, jako **aktywne, prowadzące działalność**. W rejestrze REGON stan aktywności prawnej i ekonomicznej podmiotów aktywnych oznacza, że podmiot:

- prowadzi działalność nieprzerwanie od momentu swojego zaistnienia
- wznowił działalność po okresie jej zawieszenia i prowadzi ją w danym momencie,
- prowadzi częściowo działalność (nie w pełnym zakresie) będąc w stanie upadłości, likwidacji, w stadium organizowania się lub w budowie.

Tabela 17. Przedsiębiorstwa biorące udział w badaniu sondażowym pracodawców według przynależności do grupy PKD¹³ i sektora własności (powyżej 20 podmiotów)

Grupa PKD	sektor własności		ogółem
	publiczny	prywatny	
Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna	74	2	76
Szkoły podstawowe	70	0	70
Usługi na rzecz całego społeczeństwa	41	0	41
Gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne, z wyłączeniem szkół policealnych	38	0	38
Produkcja odzieży, z wyłączeniem wyrobów futrzarskich	1	32	33
Działalność wspomagająca edukację	32	0	32
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	1	31	32
Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	3	28	31
Produkcja wyrobów z papieru i tektury	0	28	28
Działalność szpitali	19	6	25
Produkcja mebli	1	21	22
Produkcja wyrobów piekarskich i mącznych	0	22	22
Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych	1	20	21
Roboty związane z budową dróg kołowych i szynowych	3	18	21

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego w 2009” r.

We wszystkich badanych w sondażu podmiotach łącznie zatrudnionych było 160.918 osób (stan w dniu 31.12.2008 r.). Średnie zatrudnienie wyniosło 143 osoby, w tym 64 kobiety. W sektorze publicznym liczba zatrudnionych wyniosła 63.913, z tego 34.228 czyli 53,6% stanowiły kobiety. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w sferze prywatnej zatrudniały 97.005 osób, z tego 36.846 osób, czyli 38,0% stanowiły kobiety.

Przedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 250 osób stanowiły 86,8% wszystkich badanych podmiotów, w tym 20,2% firm zatrudniało mniej niż 50 pracowników (większość z nich zatrudniała od 35 do 50 pracowników). W przedziale zatrudnienia od 251 do 500 osób, znalazło się 9,5% pracodawców, natomiast podmioty zatrudniające od 501 do 1.000 pracowników stanowiły 2,7%. Przedsiębiorstwa, w których liczba pracowników przewyższała 1.000 osób stanowiły 0,9% wszystkich podmiotów.

W badaniu zapytano przedsiębiorców o to, czy przewidują zmiany w zatrudnieniu w 2009 r. Ponad połowa pracodawców – 55,9% nie przewidywała zmian w zatrudnieniu.

W trakcie przeprowadzania wywiadów (w styczniu 2009 r.) wielu pracodawców nie wiedziało jak będzie wyglądać sytuacja ich przedsiębiorstwa w najbliższym czasie w związku z niejasną sytuacją na rynku. Zatrudnienie kolejnych pracowników przewidywało 28,6% pracodawców. Wyłącznie redukcja zatrudnienia w 2009 roku była przewidywana przez 10,4% przedsiębiorstw.

¹³ Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz.U. 251 poz 1885 z 31.12.2007 r.).

Tabela 18. Przewidywane zmiany w zatrudnieniu w 2009 r.

Wyszczególnienie	liczba przedsiębiorstw	w %
zatrudnienie kolejnych pracowników	324	28,6
zwolnienie pracowników	118	10,4
nie przewiduje zmian w zatrudnieniu	633	55,9
zarówno zatrudnienie jak i zwolnienie pracowników	40	3,5
brak danych	17	1,5
ogółem	1 132	100,0

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego w 2009” r.

Tabela 19 zawiera informacje o planowanych przyjęciach do pracy w 2009 roku, według zawodu, powyżej 20 osób.

Tabela 19. Planowane przyjęcia do pracy w 2009 roku według zawodów (powyżej 20 osób)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób
914103	Robotnik gospodarczy*	322
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	251
931203	Robotnik drogowy	114
743604	Szwaczka	99
522107	Sprzedawca	71
931301	Robotnik budowlany	64
419101	Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	62
714101	Malarz budowlany	58
832302	Kierowca samochodu ciężarowego	50
714102	Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych	50
224101	Pielęgniarka	46
712102	Murarz	43
413103	Magazynier	41
741102	Przetwórca ryb	40
913207	Sprzątaczką	40
742204	Stolarz	40
247901	Specjalista administracji publicznej	37
932103	Pakowacz	33
343101	Pracownik administracyjny (zawód szkolny: Technik administracji)	32
741201	Cukiernik	30
513301	Opiekunka domowa	30
721203	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	29
932190	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	28
341501	Handlowiec (zawód szkolny: Technik handlowiec)	21
811104	Operator maszyn urabiających i ładujących	20
825390	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	20
741104	Rzeźnik wędliniarz	20
721202	Spawacz ręczny gazowy	20

* Planowane przyjęcia do pracy w tym zawodzie w dominującej części pochodziły z sekcji: *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*, w związku, z czym prawdopodobne jest, że przyjęcia te odbędą dotyczyły zatrudnienia subsydiowanego.

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego w 2009” r.

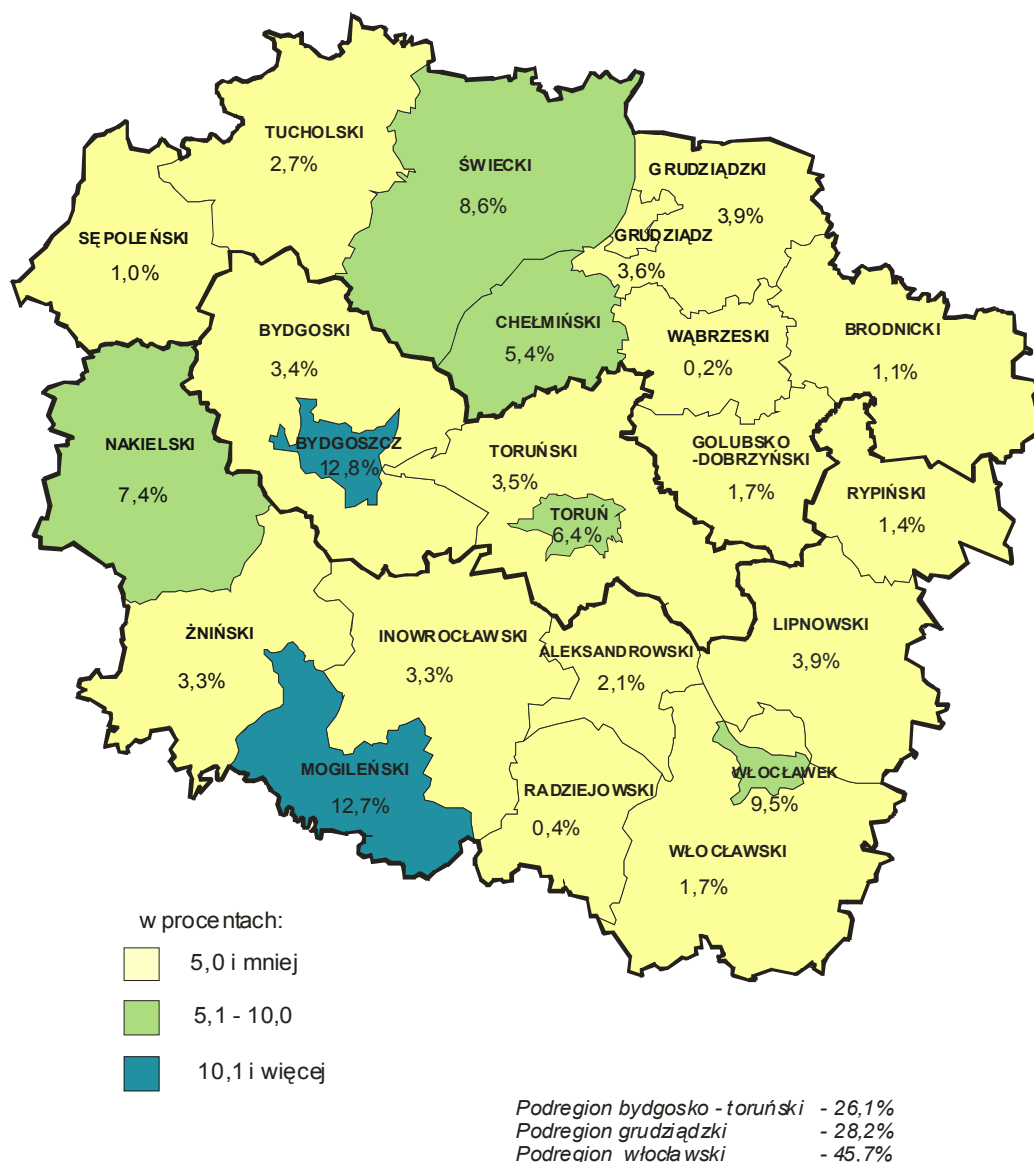
Pracodawcy największe zapotrzebowanie zgłaszali na pracowników z grupy wielkiej:

1. pracownicy przy pracach prostych – 920 osób,
2. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 665 osób,
3. specjaliści – 275 osób,
4. operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 228 osób.

Najmniejsze zapotrzebowanie było na pracowników z grupy zawodowej *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* – 7 osób. Pozostałe dwie grupy wielkie, jakie wystąpiły w planowanych zatrudnieniach w 2009 r. to: *technicy i inny średni personel* – 188 osób oraz *pracownicy biurowi* – 144 osoby.

Na mapie 1 zaprezentowany został udział planowanych przyjęć do pracy w poszczególnych powiatach województwa (stosunek liczby planowanych przyjęć w powiecie do planowanych przyjęć do pracy ogółem w województwie).

Mapa 1. Planowane przyjęcia do pracy w 2009 r. według powiatów województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego w 2009” r.

Największa liczba planowanych przyjęć do pracy została zadeklarowana przez pracodawców w Bydgoszczy (12,8%) i powiecie mogileńskim (12,7%)

Biorąc pod uwagę sekcję PKD 2007 przedsiębiorstwa, najwięcej przyjęć do pracy – 35,3%, planowano w sekcji: *przetwórstwo przemysłowe*. Kolejnymi sekcjami PKD były: *administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* – 19,5% oraz *budownictwo* – 16,4%. Wykres 10 prezentuje dane dotyczące wszystkich sekcji PKD, w których planowano zatrudnienie nowych pracowników.

